

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIA-1487/11-A

Název kontrolované osoby vykonávající činnost školy: **Základní škola, Praha – Lipence, Černošická 168**

Sídlo: Černošická 168, 155 31 Praha - Lipence

IČO: 70 108 145

Identifikátor: 600 038 335

Právní forma: příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Zdeňkou Masnerovou, ředitelkou školy

Zřizovatel: Městská část Praha - Lipence,
K Obci 47, 155 31 Praha - Lipence

Místo inspekční činnosti: Černošická 168,
155 31 Praha - Lipence

Termín inspekční činnosti: 22. – 25. listopadu 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost byla vykonána v základní škole podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekce (dále školský zákon).

Inspekce byla vykonána na základě podnětů zákonných zástupců žáků.

Aktuální stav školy

Organizace vykonává činnost základní školy, školní družiny a školního jídelny v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení. K termínu inspekce vzdělávala 175 žáků (kapacita školy 350 žáků) v 10 třídách, z nichž je 6 tříd a 115 žáků na 1. stupni. Ve všech ročnících realizuje Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Myslím, tedy jsem* (dále ŠVP). Vzdělávání zajišťuje 17 pedagogických pracovníků, z toho 2 asistenti pedagoga. Třináct učitelů je odborně kvalifikovaných. Škola je provozovatelem blízké moderní sportovní haly, dokončené zřizovatelem v roce 2010.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Vzdělávací nabídka je obsažena v ŠVP. Disponibilními hodinami vhodně posiluje především český jazyk, matematiku a šest volitelných předmětů (německý jazyk, estetická výchova, ekonomický seminář, environmentální výchova a seminář z českého jazyka a matematiky). K rozvoji žákovských kompetencí přispívají i školní projekty zaměřené např. na ekologii. Další možnosti pro formování žákovské osobnosti poskytuje různorodá nabídka zájmových útvarů (anglický jazyk, dramatický kroužek, historické vycházky, cvičení z českého jazyka a matematiky, chemie v pokusech, flétna). Škola se zapojuje do krajských a celostátních projektů Školní mléko a Ovoce do škol zaměřených na zdravý životní styl.

Žáci první třídy se velmi dobře adaptovali na školní prostředí a školní práci. Respektovali vyučující, dobře reagovali na pokyny. V ostatních třídách byl rozvoj žákovských kompetencí limitován menší nabídkou příležitostí k aktivnímu zapojení a ke spolupráci. Zadávané úkoly nebyly diferencované podle individuálních schopností. Bylo málo prostoru pro prezentaci vlastních názorů a postojů. Část vyučovacích hodin žáci jen pasivně přijímali informace z výkladu učitelek. Pouze při ojedinělých kooperativních činnostech si upevňovali dovednosti k řešení problémů, komunikativní, sociální a občanské. Účinně si rozvíjeli hlavně kompetenci k učení. Většinou pracovali společně nebo samostatně. Při práci s texty méně či více úspěšně vyhledávali informace, propojovali mezipředmětové vztahy. Někteří měli možnost využívat interaktivní tabuli a předvedli získané dovednosti při práci s ní. Atmosféra ve třídách byla vstřícná a přátelská. Na obou stupních však měli žáci málo příležitostí k sebereflexi a vzájemnému hodnocení.

Škola sleduje a projednává úspěšnost žáků v pedagogických radách a v předmětových komisích. Kromě vnitřních testů dlouhodobě zjišťuje výsledky vzdělávání i externě (SCIO) v 6. – 9. ročníku. Hodnocení v profilových předmětech se pohybuje v pásmu průměru. Z *Diagnostiky stavu znalostí a dovedností žáků se zaměřením na jejich rozvoj*, kterou škola využila ve školním roce 2010/2011, vyplývají nejpříznivější výsledky v českém jazyce a matematice (5. ročník) a v anglickém jazyce a fyzice (9. ročník). Při přechodu žáků z 5. ročníku na vyšší stupeň dochází k drobným problémům. V novém vyučovacím předmětu zeměpis bylo několik žáků hodnoceno v 1. pololetí školního roku 2010/2011 stupněm dostatečný. Škola prokazatelně neanalyzovala příčiny neúspěšnosti. O nedůsledné práci vypovídá i zhoršení klasifikace žáka o dva stupně ve vyučovacím předmětu anglický jazyk v témže období. Naopak uvážlivě uděluje kázeňská opatření a snížené známky z chování. Minimálně však využívá pochvaly k ocenění dobrých výsledků vzdělávání. Ojedinělá je neomluvená absence, počet omluvených hodin v průměru na žáka je na standardní úrovni. Žáci se pravidelně účastní vědomostních, uměleckých i sportovních soutěží a olympiád především v obvodních kolech.

Poradenské služby zajišťuje 1 výchovná poradkyně, která se věnuje zejména profesionální orientaci žáků. Dále eviduje žáky se SVP, z nichž 7 má vývojovou poruchu učení, 5 poruchu chování, 2 se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP) s asistentkami pedagoga. Žáci i zákonní zástupci jsou s IVP prokazatelně seznamováni. O pokroku nebo jejich neúspěchu jsou rodiče ústně informováni. Vyučující však IVP v průběhu školního roku neupravují, nevyhodnocují a nepřijímají opatření k dalším vzdělávacím postupům. Kontrolou dokumentace bylo shledáno, že jedna žákyně má dle odborného posudku z pedagogicko-psychologické poradny (dále PPP) doporučen IVP již od dubna loňského školního roku. Škola tento požadavek dosud nerespektovala, i když má ztíženou situaci v jednání se zákonnými zástupci a ani žákyně nemá navrženy konkrétní strategie ke vzdělávání od speciální pedagožky z PPP. V odborných posudcích některých žáků je doporučena individuální péče i mimo vyučování, na kterou docházejí do PPP. Žáci 7. ročníku navštěvují v rámci mimoškolní činnosti *Doučování z českého jazyka*, ostatní z druhého stupně mohou docházet na základě domluvy na konzultace. I přes nízký počet žáků ve třídách ve sledovaném vzdělávání nebyla zaznamenána diferenciac učiva, pouze bylo zohledněno pracovní tempo některých z nich.

Analýzou žákovských knížek a diktátů bylo zjištěno, že zejména učitelky na prvním stupni nerespektují doporučení z odborných vyšetření. Nepoužívají při psaní diktátů či procvičování pravopisných jevů doplňovací cvičení, nezkracují jejich texty, nechávají je následně i celé přepisovat. Hodnocení je často nepřiměřeně náročné a pro žáka demotivující. Na druhém stupni učitelky v písemnostech dodržují doporučení odborných zařízení, žáky hodnotí počtem chyb. Tento nesoulad mezi činnostmi jednotlivých stupňů školy svědčí o nesystematické práci a kontrole v této oblasti. V hodnocení žáků je opomíjen důraz na ústní zkoušení, převládá hodnocení z písemných projevů.

Záměrem Minimálního preventivního programu (dále MPP) je vytváření přátelského klimatu ve škole, minimalizace projevů šikany, zdravý životní styl a podpora pozitivních vzájemných vztahů. K tomu přispívají organizované školní i třídní akce a zařazování témat prevence do jednotlivých předmětů. Školní metodička prevence koordinuje předávání informací, využívá nabídek organizací, které připravují programy pro žáky. Klima školního prostředí je přátelské, žáci jsou slušní a vstřícní. Jsou také pravidelně poučováni o možném ohrožení zdraví. S tím koresponduje i nízký počet úrazů, jejichž převážná část se stala v hodinách tělesné výchovy.

Výchovná poradkyně spolupracuje s rodiči, s PPP, sociálním odborem při městské části, účastní se výchovných komisí. Výchovná poradkyně i školní metodička prevence vypracovaly zprávy o svých činnostech, částečně je zhodnotily, ale nevypracovaly opatření do následujícího období.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Ředitelka byla jmenována do funkce v roce 1999. Pro její výkon nesplňuje všechny stanovené předpoklady. Nedoložila osvědčení o absolvování studia pro ředitele škol v rozsahu stanoveném právním předpisem. V letošním školním roce jmenovala novou zástupkyni, stanovila její kompetence a rozdělily si úkoly v oblasti kontroly. Systém však není zatím zažitý a důsledně realizovaný. S pedagogickou radou dle vyjádření ředitelky projednává všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy, záznamy z pedagogických rad to však nedokládají. Analýzou dokumentace ČŠI zjistila některé další nedostatky:

- ŠVP zatím není zpracovaný podle struktury Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále RVP ZV), nejsou uvedeny dlouhodobé projekty, chybí začlenění průřezových témat, je zapotřebí opatřit učební plán vysvětlujícími poznámkami, doplnit Učební osnovy předepsaným učivem - v českém jazyce není rozpracováno do tří složek, obdobně v matematice na druhém stupni do čtyř tematických okruhů, ve výtvarné výchově jsou uvedené chybné informace (Poslechové činnosti – hudba období pravěku – Egypt, Řecko, Řím) a v autoevaluaci školy je nutné dopracovat cíle a kritéria hodnocení,
- ve školním řádu jsou nadbytečné či protichůdné výroky, chybí povinnost zákonných zástupců omlouvat nepřítomnost žáků nejpozději do 3 kalendářních dnů, dále nejsou zapracované změny novely školského zákona (např. celkové hodnocení žáků na vysvědčení, chybí informace týkající se možnosti zákonného zástupce požádat o přezkoumání výsledků hodnocení z chování nebo z předmětů výchovného zaměření),
- žáci ani zaměstnanci školy nebyli se školním řádem prokazatelným způsobem seznámeni,
- výběr třídních knih z letošního školního roku neobsahuje v některých předmětech průkazné a vypovídající údaje - na prvním stupni nedokládají realizaci všech součástí českého jazyka, ve 3. ročníku chybí pracovní činnosti, škola zatím nezaznamenává realizaci průřezových témat,
- od 12. září 2011 k termínu inspekce se nevyučují předmět *Pracovní činnosti* ve 3. ročníku a jedna hodina *Matematiky* ve 4. ročníku, čímž ředitelka školy porušila školský zákon, neboť odpovídá za to, že škola poskytuje vzdělávání v souladu se ŠVP,
- rodiče nejsou prostřednictvím žákovských knížek v některých třídách dostatečně informováni o klasifikaci všech složek českého jazyka a předmětech výchovného charakteru,
- vlastní hodnocení školy není zpracované.

Ostatní dokumentace (školní matrika, rozvrh hodin, výroční zprávy, kniha úrazů) je v souladu s platnou legislativou.

Pedagogický sbor je stabilizovaný. Převažují v něm zkušení vyučující. Jediný pedagog do tří let praxe má uvádějího učitele. Ředitelka podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP). Dva studují na vysoké škole ke splnění kvalifikačních předpokladů. Jedna učitelka si rozšiřuje odbornou kvalifikaci (obor Český jazyk a literatura). Management školy absolvoval např. semináře k prevenci sociálně-patologických jevů a ke klimatu školy, k ICT i školské legislativě. Několik vyučujících se vzdělávalo v oborových didaktikách (např. cizí jazyky). Minimum vyučujících si průběžně prohlubovalo dovednosti v metodice výuky a v problematice vzdělávání žáků se SVP, což se promítalo i do sledovaného vzdělávání a snižovalo jeho efektivitu.

Ve vzdělávání převažovala frontální výuka bez dostatečného střídání různých aktivizujících činností. Chybělo i vhodné využití relačních a pohybových cvičení. Rozhovorem a návodnými otázkami učitelky zapojovaly žáky do problému nebo diskuze, občas zařadily práci ve skupinách, ale ta nebyla efektivní vzhledem k jen částečnému rozvoji personálních a komunikativních dovedností. Začlenily problémové situace, mezipředmětové vztahy, využívaly zkušeností žáků, pracovní listy, někdy názorné pomůcky. Tímto způsobem vzdělávání podporovaly zejména kompetence k učení nebo řešení problému. Diferenciace učiva pro žáky se SVP nebyla zaznamenána. Pedagogové průběžně žáky motivovali a hodnotili, minimálně je vedli k sebehodnocení, vůbec ke

vzájemnému hodnocení. V závěru některých vyučovacích jednotek zhodnotili průběh vzdělávání, ocenili i jednotlivce. Část výuky se však vyznačovala závažnými riziky metodického i didaktického charakteru:

- cíl a průběh vzdělávání nebyl v souladu s učivem a výstupy ŠVP,
- motivace žáků sestávala s deseti až dvaceti minutového monologu vyučující nebo se vůbec neobjevila,
- některé učivo z českého jazyka a matematiky bylo klasifikováno bez možnosti dostatečného procvičení,
- kladení otázek bylo sugestivní a navádějící,
- v literární výchově žáci pouze nahlas četli bez jakékoliv zpětné vazby k technice čtení,
- chyběla tvořivá práce s literárním textem (celkové porozumění, vyhledávání informací, interpretace apod.),
- při písemném projevu bylo opomenuto zdůraznění základních hygienických návyků a grafomotorické procvičení,
- výuka nebyla diferencovaná ani individualizovaná podle schopností a možností žáků,
- vyučující neposkytla v závěru hodiny i vyučování hodnotící zpětnou vazbu,
- prostředí třídy bylo strohé a nepodnětné,
- získávání podkladů pro celkové hodnocení žáků z výtvarné výchovy nemůže vedení školy ověřit a rodiče informovat, neboť výkresy žáků nejsou archivovány, což je v rozporu se školním řádem, který deklaruje ukládání prací po dobu celého školního roku.

Při výuce chyběla dostatečná podpora vzdělávacího procesu vhodnými názorně-demonstračními pomůckami a nástěnnými výukovými obrazy. Vyučující využívali pomůcky vlastní výroby nebo pomůcky, které vyráběli společně se žáky. Nedochovalo však k jejich včasné a smysluplné obměně ve vztahu k probíranému učivu.

Celkové hodnocení školy

Činnost příspěvkové organizace je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Ředitelka nespĺňuje jeden z předpokladů pro výkon činnosti dle § 5 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. Dalším rizikem v personálních předpokladech je oblast DVPP, minimum učitelů se vzdělává v problematice žáků se SVP, v metodice a didaktice výuky. Nedodrží právní povinnosti podle školského zákona a nevykonává důslednou kontrolní činnost. Byly zjištěny tyto nedostatky, které je nutno odstranit:

- *ŠVP musí být v souladu s RVP ZV dle § 5 odst. 1 školského zákona,*
- *třídní knihy musí být vedeny v souladu s § 28 odst. 1 písm. f) školského zákona,*
- *záznamy z pedagogických rad musí dokládat, že ředitelka důsledně projednává všechna opatření ke vzdělávací činnosti podle § 164 odst. 2 školského zákona,*
- *školní řád musí být v souladu s § 30 odst. 3, s § 50 odst. 1 a s § 52 odst. 5 školského zákona, dále v souladu s § 15 odst. 6 písm. d) a odst. 7 písm. d) vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů,*

- *vlastní hodnocení školy je nutné zpracovat podle § 8 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů,*
- *při vzdělávání žáků se ŠVP škola musí respektovat § 16 odst. 6 školského zákona,*
- *IVP musí být vytvářen podle § 6 odst. 5 a odst. 8 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů,*
- *výchovná poradkyně a školní metodička prevence v písemných záznamech o rozsahu a obsahu svých činností musí mít navržená a realizovaná opatření; tento požadavek je dán přílohou č. 3 k vyhlášce č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů,*
- *ředitelka školy porušila § 164 odst. 1 písm. b) školského zákona, tím, že neposkytuje vzdělávání v souladu se ŠVP a školským zákonem.*

Poradenské služby jsou funkční s riziky v práci se žáky se ŠVP v průběhu vzdělávání. Pro zohlednění jejich individuálních vzdělávacích potřeb je nutné respektovat ve výuce odborná doporučení poradenských zařízení.

Převaha frontální výuky nevytváří příznivé předpoklady k rozvoji všech žákovských kompetencí. Je zapotřebí důsledně zařazovat vzdělávací strategie vymezené v ŠVP, které podporují rozvíjení klíčových kompetencí, zvýšit četnost kooperativních forem a efektivně začleňovat zpětnou vazbu, sebereflexi žáků i jejich vzájemné hodnocení. Je potřebné více uplatňovat diferenciaci k zajištění individuálních potřeb všech žáků a účelněji využívat názorné pomůcky ve výuce.

Škola dbá na bezpečnost, podporuje zdravý vývoj žáků. Realizované preventivní strategie a projekty jsou funkční. Klíma školy je vstřícné.

Práce s výsledky vzdělávání je průkazná, avšak škola se musí systematicky zabývat i analýzou dosaženého stavu a navrhováním opatření ke zlepšování. Žáci dosahují průměrných výsledků v soutěžích i externím hodnocení.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 15 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v Pražském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 9. prosince 2011

(razítko)

Mgr. Jiří Mikoláš, školní inspektor

Mgr. Jiří Mikoláš, v. r.

Mgr. Jana Pocová, školní inspektorka

Mgr. Jana Pocová, v. r.

Mgr. Marie Poesová, školní inspektorka

Mgr. Marie Poesová, v. r.

Mgr. Boris Tvarůžek, školní inspektor

Mgr. Boris Tvarůžek, v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 20. prosince 2011

(razítko)

Mgr. Zdeňka Masnerová, ředitelka školy

Mgr. Zdeňka Masnerová, v. r.

Připomínky ředitelky školy

Datum

Připomínky nebyly podány.